

Perspectiefnota 2015

10 juni 2014

“Dorp met karakter”
“eerste contouren van 2014-2018”

Inhoudsopgave Perspectiefnota 2015

1. Inleiding	3
2. Coalitieakkoord, Collegeprogramma en Perspectiefnota	4
3. Algemeen financieel perspectief	5
3.1. Algemene uitkering	6
3.2. Sociaal deelfonds (decentralisaties)	7
3.3. Autonome ontwikkelingen en keuzen	8
3.4. Coalitieakkoord	10
4. Uiteenzetting financiële positie.....	13
5. Permanent innoveren en bezuinigen (ruimtescheppende maatregelen).....	15
5.1. Benchmarks.....	16
5.2. Onderwerpen voor nadere analyse en onderzoek	17
5.3. Lopende initiatieven	19
6. Van Perspectiefnota naar begroting	21
6.1. Proces.....	21
6.2. Programma's	22
6.3. Planning	22

1. Inleiding

Voor u ligt de eerste perspectiefnota van het op 7 mei j.l. nieuw benoemde college met een sluitende meerjarenbegroting. Om dit te kunnen realiseren wil het college het gevoerde financiële beleid van de laatste jaren bestendigen. Gezonde financiën vormen een belangrijke randvoorwaarde voor de opgave die op de gemeente afkomt en de uitvoering van de ambitie van het nieuwe college.

Dit betekent dat de begroting 2015 en de meerjarenramingen 2016 tot en met 2018 structureel sluitend moeten zijn. Daarnaast zorgt de hoogte van de reservepositie ervoor dat onverwachte lasten en tegenvallende baten opgevangen worden. Door het vaststellen van de financiële kaders in deze perspectiefnota zijn beide onderdelen van de randvoorwaarde ingevuld.

In de P en C cyclus is vastgelegd dat we medio het lopende jaar vooruitblikken naar de toekomst: met welke ontwikkelingen krijgen we te maken en waar moeten we rekening mee houden? Met de Perspectiefnota 2015 kijken we vooruit naar de voor ons liggende jaren t/m 2018 en vooral naar het begrotingsjaar 2015. De nota biedt de opmaat voor de voorbereiding en samenstelling van de begroting 2015 en de gevolgen daarvan in het meerjarig perspectief tot en met 2018.

De Perspectiefnota 2015 staat in het teken van de contouren van de nieuwe bestuursperiode. Naast de autonome ontwikkelingen is een eerste indicatie verwerkt van het financiële effect van het coalitieakkoord en is inzicht gekomen in het effect van het sociaal deelfonds ten behoeve van de Jeugdzorg, Participatiewet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

In dit document wordt nader ingegaan op de financiële positie. Tot slot geeft het college inzicht in het proces van innoveren en bezuinigen ten behoeve van ruimtescheppende maatregelen.

2. Coalitieakkoord, Collegeprogramma en Perspectiefnota

Op 29 april 2014 is het coalitieakkoord “Alblasserdam: dorp met karakter” aan de gemeenteraad aangeboden. Het coalitieakkoord wordt verder uitgewerkt in een collegeprogramma. Het collegeprogramma bevat de inhoudelijke beleidskeuzen voor de komende collegeperiode 2014-2018. In de perspectiefnota wordt inzicht gegeven in het financieel meerjarenperspectief en de beschikbare financiële ruimte voor de uitvoering van het collegeprogramma. Het collegeprogramma en de perspectiefnota worden op 7 en 8 juli 2014 door de gemeenteraad behandeld tijdens de algemene beschouwingen.

Het collegeprogramma en de perspectiefnota zijn parallel tot stand gekomen. Dat betekent dat in de perspectiefnota nog geen volledige financiële vertaling is opgenomen van de kosten, die aan de uitvoering van het collegeprogramma zijn verbonden. Bij de financiële uitwerking van het collegeprogramma kunnen mogelijk ook nog keuzen gemaakt worden om activiteiten niet uit voeren en daarmee ook financiële ruimte voor uitvoering van het collegeprogramma te creëren. In de begroting 2015 zullen deze effecten definitief financieel worden vertaald.

In de perspectiefnota is wel een eerste financiële indicatie verwerkt van hoofdpunten van het coalitieakkoord. Voor deze financiële uitwerking verwijzen wij naar hoofdstuk 3.

Solide financiële basis

De komende collegeperiode streven wij een gezonde financiële positie na met:

- Een structureel sluitende begroting (voor alle begrotingsjaren).
- Ruim voldoende weerstandsvermogen. Wij streven naar een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.
- Een gunstige schuldpositie. Wij zullen voor de schuldpositie nog eigen beleid en streefwaarden formuleren. Vooralsnog classificeren wij onze schuldpositie op grond van kritische normen voor de schuldpositie die zijn afgeleid van Europese normen:
 - o Debt ratio: kleiner dan 80%. Een debt ratio van 80% of hoger geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.
 - o Netto schuld / inkomsten: kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.

Deze kaders moeten tegelijkertijd wel ruimte geven aan de uitvoering van grote(re) projecten in Alblasserdam zoals het woonwagendossier en nieuwe taken in het sociaal domein die ertoe kunnen leiden dat het weerstandsvermogen (tijdelijk) lager is.

In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het financieel meerjarenperspectief voor de structurele sluitendheid van de begroting. In hoofdstuk 4 hebben wij het meerjarenperspectief voor de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen uitgewerkt. Voor de schuldpositie hebben wij de meerjarige verwachte ontwikkeling nog niet in beeld. Wij streven ernaar om ook de meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie in beeld te brengen in de begroting 2015.

3. Algemeen financieel perspectief

In dit hoofdstuk informeren wij u over het algemeen financieel perspectief. We starten met een overzicht van de veranderingen ten opzichte van de begroting 2014 en het meerjarenperspectief 2015-2017.

Het financiële meerjarenperspectief 2015-2018 ziet er als volgt uit:

-/- = nadelig	2015	2016	2017	2018
Resultaat Begroting 2014	1	137	134	143
Begrotingswijzigingen tot 1 ^e Burap	-	-/- 57	-/- 56	-/- 56
Resultaat na wijziging voor PPN 2015	1	80	78	87
PPN 2015:				
Algemene uitkering:				
- Decembercirculaire 2013	217	369	371	125
- Herijking gemeentefonds en accres	280	485	485	485
Sociaal deelfonds (decentralisaties)	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen en keuzen	-/- 167	-/- 281	-/- 287	-/- 321
Coalitieakkoord	-/- 450	-/- 400	-/- 400	-/- 400
Inzet reserve toekomstige ontwikkelingen	68			
Totaal mutaties PPN 2015	-/- 52	173	169	-/- 111
Geraamd resultaat na PPN 2015	-/- 51	253	247	-/- 24

Voor een goed beeld van het financieel meerjarenperspectief is naast het geraamd resultaat ook inzicht nodig in het onderscheid tussen incidenteel en structureel resultaat. Het structureel resultaat geeft weer of er sprake is van een 'structureel sluitende begroting'.

-/- = nadelig	2015	2016	2017	2018
Structureel resultaat Begroting 2014 (A)	-/- 22	113	110	PM
Begrotingswijzigingen tot 1 ^e Burap	-	-/- 57	-/- 56	-/- 56
- waarvan mutaties incidentele baten en lasten	-	-	-	-
Mutaties structurele baten en lasten in begrotingswijzigingen tot 1 ^e Burap (B)	-	-/-57	-/-56	-/-56

Mutaties resultaat PPN 2015:	-/- 52	173	169	PM
- waarvan mutaties incidentele baten en lasten	40	-	-	-
Mutaties structurele baten en lasten in PPN 2015 (C)	-/- 92	173	169	PM
Structureel resultaat na PPN 2015 (A + B + C)	-/- 114	229	223	PM

Vooralsnog geeft deze perspectiefnota een “structureel” sluitende begroting over de gehele periode 2015-2018. In 2015 en 2018 blijken vooralsnog beperkte tekorten. Onze doelstelling is in de begroting 2015 voor alle jaren een “structureel” sluitende begroting te presenteren. Daarbij wordt het coalitieakkoord gevolgd, waarbij is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn wordt gehanteerd. Gestreefd wordt naar lastenverlichting voor inwoners en bedrijven. Deze afspraak wordt losgelaten indien het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt.

3.1. Algemene uitkering

Decembercirculaire 2013

De algemene uitkering in de begroting 2014 is geraamd op grond van de meicirculaire 2013. Vooruitlopend op de te verwachten rijksbezuiniging van € 6 miljard is in de begroting 2014 rekening gehouden met een korting op de algemene uitkering. Gebaseerd op informatie destijds van de VNG, waarin landelijk voor 2014 een korting van circa € 300 miljoen werd verwacht, die naar 2018 nog verder zou oplopen. Voor de gemeente Alblaserdam is in de begroting 2014 rekening gehouden met een korting van € 275.000 voor de jaren 2014 en 2015 en een korting van € 540.000 voor de jaren 2016 en 2017.

In de perspectiefnota 2015 is de algemene uitkering geraamd op grond van de decembercirculaire 2013. De hiervoor genoemde rijksbezuinigingen zijn in de decembercirculaire 2013 al verwerkt. Naast de effecten van de rijksbezuinigingen op de algemene uitkering zijn ook andere ontwikkelingen in de decembercirculaire verwerkt. Voor Alblaserdam verwachten wij voor de jaren 2015 tot en met 2018 een hoger algemene uitkering dan geraamd is in de begroting 2014.

Herijking gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft op 20 maart 2014 de voorlopige resultaten van de herijking gemeentefonds 2015 gepubliceerd. Voor Alblaserdam blijkt hieruit een mogelijk voordelig effect op de algemene uitkering van € 485.000. In de meicirculaire van het gemeentefonds staan de definitieve resultaten van de herijking. De herverdeelteffecten worden vooral veroorzaakt door:

- Minder geld voor onderwijs, gelet op de scheefgroei tussen inkomsten uit de algemene uitkering en de uitgaven;
- Minder geld voor wegen in het buitengebied en meer in stedelijk gebied, ook hier gaat het om scheefgroei;
- Betrekken van de nieuwe woningdefinitie op basis van de BAG (Basisregistratie adressen en gebouwen). Dit heeft effecten voor gemeenten met bijv. militaire kazernes. Het gewicht van de maatstaf woonruimten is verlaagd en van huishoudens verhoogd;
- Gedeeltelijk vervallen van het vaste bedrag voor de G4.

Het effect van de herijking voor Alblasserdam van € 485.000 bedraagt circa € 26 per inwoner. De effecten van de herijking worden niet in één keer geëffectueerd, maar in twee jaar in stappen van circa € 15 per inwoner per jaar. In het meerjarig perspectief hebben wij voorlopig rekening gehouden met een positief effect van € 280.000 in 2015 en vanaf 2016 met het volledige herverdeeffect van € 485.000.

Meicirculaire 2014

De meicirculaire 2014 is sterk bepalend voor het financieel meerjaren perspectief van Alblasserdam. In de meicirculaire zijn onder meer de definitieve budgetten voor de decentralisaties en het definitieve effect van de herijking gemeentefonds voor 2015 bekend gemaakt. Deze meicirculaire is bij de afronding van deze perspectiefnota beschikbaar gekomen. Een eerste globale beoordeling van de meicirculaire geeft geen grote afwijkingen ten opzichte van de ramingen die in deze perspectiefnota zijn verwerkt. In de meicirculaire is opgenomen dat het buitenonderhoud van de basisscholen wordt overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente minder inkomsten en minder uitgaven heeft. De exacte financiële effecten van de meicirculaire zullen worden verwerkt in de begroting 2015.

3.2. Sociaal deelfonds (decentralisaties)

In het coalitieakkoord “Alblasserdam: dorp met karakter” is het volgende basisprincipe opgenomen:

“Het budget, dat de gemeente van het Rijk ontvangt voor de uitvoering van de decentralisaties, is kaderstellend. De vangnetfunctie voor de meest kwetsbaren in ons lokale netwerk staat nooit ter discussie.”

Wij hebben dit basisprincipe als volgt in de perspectiefnota verwerkt:

- De budgetten en kosten van de decentralisaties zijn budgetneutraal verwerkt in het resultaat na de perspectiefnota (budget van het rijk is kaderstellend);
- Het risico op tekorten in de eerste jaren na invoering van de decentralisaties is verwerkt in een verhoogd risicoprofiel (vangnetfunctie voor meest kwetsbaren mag nooit ter discussie staan). In hoofdstuk 4 gaan wij nog nader in op het meerjarenperspectief voor ons weerstandsvermogen.

Voor twee (AWBZ/WMO en jeugdzorg) van de drie decentralisaties zijn de definitieve budgetten per gemeente bekend gemaakt in de meicirculaire 2014. Voor het participatiebudget is alleen het voorlopige macrobudget bekend, maar nog niet de verdeling naar individuele gemeenten.

De budgetten voor Alblasserdam bedragen:

• Nieuwe taken AWBZ/WMO:	€ 2.818.000
• Nieuwe taken jeugdzorg:	€ 3.969.000
• Participatiewet:	PM

De budgetten voor de nieuwe taken AWBZ/WMO en jeugdzorg bedragen circa 16% van ons begrotingstotaal voor 2015. Het budget voor de Participatiewet wordt naar verwachting in juni 2014 bekend.

Naast de nieuwe taken zullen ook de budgetten voor de bestaande taken worden verlaagd. Voor de bestaande taken WMO bedraagt het beschikbare budget in de algemene uitkering voor Alblasserdam in 2014 € 2.075.000. Het voorlopige budget voor 2015 voor deze bestaande taken bedraagt € 1.500.000. Dat betekent een bezuiniging op de middelen van € 575.000 (= 28%). **)

***) Uit een eerste globale beoordeling van de meicirculaire 2014 blijkt een korting van circa € 511.000 op het budget van de bestaande WMO taken.*

De verwachting is dat wij deze verlaging van de middelen kunnen opvangen met al ingezet beleid bij de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). Op dit moment hebben wij echter nog geen definitieve informatie over alle werkelijke budgetten 2015 die beschikbaar komen vanuit het rijk en ook niet over de werkelijke kosten van de uitvoering in de periode 2013-2014. In de komende weken en maanden zullen wij stap voor stap meer informatie ontvangen waarmee wij de foto van de financiële effecten van de decentralisaties steeds scherper kunnen stellen. In de begroting 2015 zullen wij de financiële effecten op grond van de definitief vastgestelde budgetten verwerken.

3.3. Autonome ontwikkelingen en keuzen

In de Perspectiefnota 2015 zijn de volgende (autonome) ontwikkelingen / keuzes verwerkt:

-/- = nadelig	2015	2016	2017	2018
Effecten 1 ^e burap 2014	-/- € 167.000	-/- € 217.000	-/- € 217.000	-/- € 218.000
Overige (autonome) ontwikkelingen en keuzes PPN				
• Buitendijkse variant fietspad dijklint Oost-Kinderdijk	-	-/- € 64.000	-/- € 62.000	-/- € 61.000
• Regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden	PM	PM	PM	PM
• Overige mutaties	-	-	-/- € 8.000	-/- 42.000
Totaal (autonome) ontwikkelingen / keuzes	-/- € 167.000	-/- € 281.000	-/- € 287.000	-/- € 321.000

Effecten 1^e bestuursrapportage 2014

In de 1^e bestuursrapportage zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief.

Project Woonwagens

In het raadsvoorstel dat in juni 2014 aan de gemeenteraad is voorgelegd is voorgesteld in te stemmen met de 1^e fase van het project Woonwagens. De totale netto investering in de 1^e fase van het project bedraagt € 1.806.000.

Deze investering wordt als volgt gedekt:

- € 80.300 uit de overloopposten 2013;
- € 450.000 uit het gereserveerde budget bij de perspectiefnota 2014 en de programmabegroting 2014;
- € 180.700 uit de algemene reserve grondexploitatie;
- € 1.045.000 te activeren investering in de openbare ruimte waarbij de kapitaallasten worden meegenomen in het meerjarenperspectief bij de perspectiefnota 2015.

De effecten voor 2014 zijn gemeld in de 1^e Bestuursrapportage 2014. De kapitaallasten van de investering in de openbare ruimte zijn opgenomen in deze perspectiefnota.

Promotie en acquisitie

In de raadsinformatiebrief van 23 december 2013 is de raad geïnformeerd over het collegebesluit deel te nemen aan de gemeenschappelijke unit promotie en acquisitie in de regio. Het college heeft ingestemd met de vorming van een unit economische promotie en acquisitie voor de periode van 2 jaar (2014 en 2015). De kosten hiervan bedragen € 28.000 per jaar.

Gemeenschappelijke regelingen

In deze perspectiefnota is rekening gehouden met de financiële effecten van de geactualiseerde begroting 2014 van de GR Drechtsteden en de begroting 2015 van SVHW.

Waterschap

De kosten van het waterschap Rivierenland zijn als gevolg van de nieuw vastgestelde kostentoedelingsverordening meerjarig aangepast. Deze mutatie is ook gemeld in de 1^e Bestuursrapportage 2014.

Overige mutaties

De overige mutaties betreffen een correctie in verband met de voorziening materiële instandhouding openbaar onderwijs (€ 10.000 N in 2014 oplopend tot € 30.000 N per jaar vanaf 2016), een correctie op een dubbele verwerking in de begroting van het meerjarenonderhoudsprogramma in verband met de decentralisatie onderwijshuisvesting (€ 15.000 N per jaar), een hoger aantal personen dan begroot in het kader van de wettelijke taak voor de ondersteuning van Verblijfsgerechtigden (€ 11.000 N per jaar), het per 1 juli 2014 in beheer en onderhoud nemen van de VRI Edisonweg (€ 10.000 N per jaar), kapitaallasten vervangingsinvesteringen 1^e Bestuursrapportage 2014 (€ 9.000 N per jaar)

Overige (autonome) ontwikkelingen en keuzes PPN

Buitendijkse variant fietspad dijklint Oost-Kinderdijk

In het raadsbesluit 'gewijzigde vaststelling bestemmingsplan dijklint' d.d. 25 juni 2013 heeft de gemeenteraad zich bereid verklaard het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen voor de buitendijkse variant fietspad dijklint Oost-Kinderdijk, zodra er sprake is van onherroepelijk bestemmingsplan. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten zouden, na verwerking van resultaten van een doorlopen subsidietraject, worden opgenomen in het financieel perspectief bij het opstellen van de begroting 2014. Deze kapitaallasten zijn nog niet verwerkt in het meerjarenperspectief 2015-2017 in de begroting 2014. In deze perspectiefnota zijn de kapitaallasten alsnog verwerkt, vooruitlopend op het definitief beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet.

Regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden (RMJP)

In de Drechtsteden werken wij aan de realisatie van bestuurlijke, regionale doelen zoals omschreven in het regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden (RMJP). Het gaat hierbij om de prioriteiten: werk & inkomen, zorg & ondersteuning, economie & arbeidsmarkt en bereikbaarheid & externe veiligheid, die de in dit coalitieakkoord opgenomen lokale prioriteiten ondersteunen. Voor de bestuursperiode tot en met 2018 is dit de regionale focus waarop wij (ook financieel) inzetten. Wij nemen deel aan de regionale samenwerking vanuit een pro-actieve sturende houding en hechten daarbij aan sterke verantwoordingslijnen. Wij maken daarbij steeds een afweging tussen kwaliteit, efficiency, nabijheid en identiteit. De Drechttraad werkt momenteel aan de invulling van het RMJP. De invulling kan financiële gevolgen hebben die in de begroting 2015 worden verwerkt.

Overige mutaties

De gesloten exploitaties (voor begraven, riolering, reiniging) zijn gecorrigeerd voor de jaren 2017 (€ 8.000 N) en 2018 (€ 42.000 N)

3.4. Coalitieakkoord

Het collegeprogramma en de perspectiefnota zijn parallel tot stand gekomen. Dat betekent dat in de perspectiefnota nog geen volledige financiële vertaling is opgenomen van de kosten, die aan de uitvoering van het collegeprogramma zijn verbonden. Bij de financiële uitwerking van het collegeprogramma kunnen mogelijk ook nog keuzen gemaakt worden om activiteiten niet uit voeren en daarmee ook financiële ruimte voor uitvoering van het collegeprogramma te creëren. In de begroting 2015 zullen deze effecten definitief financieel worden vertaald. Vooruitlopend hierop zijn er wel al een aantal onderwerpen te benoemen die gelet op de inhoud van het coalitieakkoord of als gevolg van landelijke of regionale ontwikkelingen effect hebben op de begroting.

Dat betreft de volgende financiële effecten die met uitzondering van Centrumontwikkeling structureel worden verwerkt in de begroting:

Lokaal inbedden decentralisaties binnen taakstellende budgetten	€ 0
Regisseursfunctie Sociaal Domein	€ 80.000
Bestuursstijl / -communicatie	€ 70.000
Organisatieontwikkeling:	
- algemeen budget organisatieontwikkeling, o.a. opleiding	€ 45.000
- versterking sturing als netwerkorganisatie /procesoptimalisatie	€ 40.000
Centrumontwikkeling	€ 100.000
(Regionale) economie	€ 35.000
Duurzaamheid en milieu	€ 80.000
Totaal	€ 450.000

De verschillende posten worden hierna toegelicht.

Lokaal inbedden decentralisaties

De lokale inbedding van de decentralisatie wordt verwerkt volgens het basisprincipe van budget neutraal verwerken van de decentralisatie in de perspectief nota. Voor een nadere toelichting op de decentralisaties verwijzen wij naar paragraaf 3.2.

Regisseursfunctie Sociaal Domein

De gemeente Alblasterdam is, in voorbereiding op de decentralisaties in het sociale domein, in 2012 gestart met de pilot “Meedoen in Kinderdijk”. In dit project is een werkwijze ontwikkeld waarbij het zelforganiserend vermogen van de samenleving wordt aangesproken en geactiveerd. Bewoners worden uitgedaagd om samen met maatschappelijke organisaties het antwoord te geven op actuele vraagstukken in de wijk. De gemeente is één van de partijen in de samenleving en speelt een belangrijke rol in het op gang brengen en ondersteunen van de nieuwe werkwijze zoals vastgelegd in de visie op netwerken en participatie. De regisseur heeft hierin de rol als aanjager en verbinder.

Voor de borging van deze werkwijze en mogelijke uitrol naar andere wijken is extra ambtelijke capaciteit nodig. Naast de verbinding naar buiten (maatschappelijke partners, burgers) is het maken van de verbinding intern tussen het fysieke en sociale domein van belang binnen deze functie. Deze werkwijze is opgenomen in het coalitieakkoord 2014-2018 en wordt verder uitgewerkt in het collegeprogramma.

Bestuurstijl /- communicatie

In de afgelopen bestuursperiode is voor de afgelopen vier jaar, additionele dekking van formatie gevraagd voor de inzet op (bestuurs)communicatie. Deze capaciteit is ingezet ten gunste van (strategische) advisering van bestuurders op beleidsdossiers en de ontwikkeling van de bestuurstijl van het vorige college. Ook dit college verwacht, gezien de tekst in het coalitieakkoord, een stevige positionering gekoppeld aan strategische ondersteuning en expertise op communicatie. Daarom wordt voorgesteld om € 70.000 hiervoor in te zetten. Deze noodzaak is mede aanwezig omdat de trekkingsrechten, de vaste inzet die een gemeente ontvangt via de GR en die worden uitgevoerd via het Servicecentrum Drechtsteden, in de afgelopen periode zijn teruggelopen, zodanig dat die basis onvoldoende wordt geacht voor een professionele uitvoering van communicatiebeleid en extra middelen nodig zijn.

Organisatieontwikkeling

Parallel aan de doorontwikkeling van de bestuurstijl moet doorontwikkeling van de medewerkers plaatsvinden. In de afgelopen jaren lag het accent op gezamenlijke scholing en training; de komende jaren gaat het om maatwerk zodat medewerkers zich kunnen blijven vernieuwen en de organisatie als geheel kan groeien naar een flexibele, creatieve en robuuste netwerkorganisatie. Dit is nodig om de rol als spil in de Alblasterdamse netwerken en maatschappelijke ontwikkelingen aan te kunnen. Voor de toekomst van de organisatieontwikkeling worden vier lijnen onderscheiden: werken vanuit waarden, proactief in beweging, persoonlijke ontwikkeling, processen als basis én innovatie. Aanvullend op het bestaande, en relatief lage, opleidingsbudget is, conform de afgelopen vier jaar, extra budget nodig (€ 45.000). Hierbinnen zal ook invulling worden gegeven aan een CAO verplichting om iedere medewerker gedurende de periode 2014-2017 de beschikking te geven over een loopbaanbudget van € 500 euro per jaar.

Alblasterdam is in ontwikkeling als netwerkorganisatie. Grip hebben en houden op verbonden partijen in het algemeen en de Drechtsteden in het bijzonder is een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. De interne (beleids- en bestuurs)adviesing aan het college en de invulling van de sturing en regie op verbonden partijen zijn speerpunten voor de komende tijd. Ditzelfde geldt voor het optimaliseren van (werk)processen en digitaal werken. Extra middelen (€ 40.000) zijn nodig om hierop een professionalisering door te zetten.

Centrumontwikkeling

In 2013 is de Structuurvisie Alblasserdam vastgesteld. In het coalitieakkoord 2014-2018 wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor een visie op de centrumontwikkeling als eerste uitwerking van de structuurvisie. Integraliteit en verknoping van het fysieke en sociale domein zijn belangrijke opgaven binnen de visie. De centrumontwikkeling is een opgave voor de komende vier jaar en waarschijnlijk ook nog daarna. De visie komt tot stand in samenspraak met inwoners, ondernemers en belanghebbenden, betreft het centrumgebied inclusief Haven-Zuid en is gericht op het toekomstbestendig maken van verbanden tussen diverse deellocaties.

In 2014 zal de aandacht vooral uitgaan naar het opstarten van het interactieve proces waarbij de eerste bijeenkomsten in en met de samenleving worden opgestart. Ambtelijke verkenningen van de opgaves vinden ook in 2014 plaats. 2015 en volgende jaren zijn dan gereserveerd voor opstelling en uitvoering van de visie. In 2015 is een budget van € 100.000 nodig en vanaf 2016 een jaarlijks budget van € 50.000 (voor projectleiding, uitvoeringskosten en communicatie). Voor de zomer 2015 dient de eerste richting van de visie duidelijk te zijn. Voor de uitvoering van concrete projecten komt projectfinanciering beschikbaar. De reserve toekomstige ontwikkelingen wordt ingezet om de kosten in 2015 deels te dekken (voor een bedrag van € 68.000).

(Regionale) economie

Een groot deel van Alblasserdam bestaat uit bedrijventerrein. Dat levert niet alleen werkgelegenheid op maar zorgt er ook voor dat contact met het bedrijfsleven bittere noodzaak is. De gemeente beschikt momenteel over een bedrijvencontactfunctionaris die zich ook bezighoudt met economie. In de vorige collegeperiode is besloten om te participeren in de regionale promotie en acquisitie unit. Dit past ook binnen de regionale doelen / prioriteiten: werk & inkomen en economie & arbeidsmarkt. Binnen de regio is ook ROM-D een onderwerp waarop inzet wordt verwacht. Meer lokaal wordt, conform het coalitieakkoord, aandacht gevraagd voor de relatie tussen bedrijfsleven en de leefbaarheid van het dorp (duurzaamheid, milieu, maatschappelijke verantwoordelijkheid) maar ook op het gebied van arbeidsmarkt, ondernemerschap en recreatie en toerisme. Het contact met het bedrijfsleven en het participeren in regionale units veronderstelt het aangaan van een intensievere relatie met het bedrijfsleven. Momenteel is voor lokale en regionale zaken 0,8 fte aanwezig terwijl de behoefte 1,4 fte bedraagt (0,9 lokaal en 0,5 regionaal). Om de werkzaamheden goed vorm te kunnen geven en tegelijkertijd de functie minder kwetsbaar te maken is uitbreiding van de functie economie/bedrijfscontactfunctionaris met 0,5 fte noodzakelijk.

Duurzaamheid en milieu

In het coalitieakkoord 2014-2018 wordt aandacht gevraagd voor duurzaamheid; het college wil de komende jaren een stevige sprong vooruit maken op het gebied van duurzaamheid in de gemeente. Een concreet programma moet een stevige betrokkenheid tonen waarbij de gemeente een voorbeeldfunctie vervult; het programma moet gecoördineerd en integraal worden opgepakt. Duurzaamheid wordt niet gezien als een op zichzelf staand dossier maar als integraal onderdeel van ruimtelijke ordening, milieu, water en leefomgeving. Participatie in regionale en landelijke netwerken is noodzakelijk voor een goede borging. Duurzaamheid binnen het fysieke domein zal ook moeten resulteren in resultaten binnen het sociale domein; deze twee domeinen worden onlosmakelijk gezien.

De ambitie is hoog en zal om constante en voortdurende aandacht vragen. Binnen de huidige formatie worden hiervoor geen mogelijkheden gezien. Om de gevraagde coördinerende en integrale rol goed te kunnen vervullen, zijn extra middelen ad. € 80.000 ten behoeve van dit onderwerp noodzakelijk. Duurzaamheid vormt de kern van de functie met accenten op milieu en ruimtelijke ordening. De functie beweegt daarmee op het snijvlak van milieu, ruimtelijke ordening maar ook water.

4. Uiteenzetting financiële positie

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen, zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting	Doelstelling begroting 2015	PPN 2015	
Weerstandsvermogen			
Schuldpositie			

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht.

Structureel sluitende begroting

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* alle jaren zijn individueel “structureel” sluitend
- *Neutraal:* alle jaren zijn per saldo “structureel” sluitend
- *Ongunstig:* geen “structureel” sluitende begroting

In hoofdstuk 3 is het meerjarenperspectief voor de begroting 2015-2018 weergegeven. Over de totale periode 2015-2018 is op grond van dit perspectief per saldo nog sprake van een “structureel” sluitende begroting.

Voldoende weerstandsvermogen

Normering volgens eigen beleid:

- **Gunstig:** weerstandsratio (algemeen) voldoet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- **Neutraal:** weerstandsratio (algemeen) voldoet niet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4, maar is wel minimaal 1,0 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- **Ongunstig:** weerstandsratio (algemeen) is in één of meerdere jaren kleiner dan 1,0

In het coalitieakkoord “Alblasserdam: dorp met karakter” is als uitgangspunt opgenomen dat wij streven naar een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.

Rekening houdend met de resultaatbestemming 2013 en een aantal bewegingen zoals de decentralisaties, project woonwagens en de reorganisatie Buitenruimte hebben wij het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Bedragen * € 1.000		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Weerstandscapaciteit	- Algemeen	3.502	3.868	3.553	3.444	3.328	3.209
	- Grondexploitaties	1.184	945	945	945	945	945
	- Totaal	4.686	4.813	4.498	4.389	4.273	4.154
Risicoprofiel	- Algemeen	1.982	1.982	2.494	2.501	2.465	2.101
	- Grondexploitatie	390	390	390	390	390	390
	- Totaal	2.372	2.372	2.884	2.891	2.855	2.491
Weerstandsratio	- Algemeen	1,8	2,0	1,4	1,4	1,4	1,5
	- Grondexploitatie	3,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
	- Totaal	2,0	2,0	1,6	1,5	1,5	1,7

De weerstandscapaciteit zal naar verwachting afnemen door de inzet van de algemene reserves voor het project woonwagens en dekking van frictiekosten vanwege de reorganisatie van de afdeling buitenruimte. Het risicoprofiel zal naar verwachting in de jaren 2015-2017 aanzienlijk hoger zijn als gevolg van de decentralisaties. In de eerste drie jaar zal het risico dat een beroep op de vangnetfunctie leidt tot hogere kosten dan de rijksbudgetten hoger zijn. Vanaf 2018 is dat risico naar verwachting relatief lager.

Uit bovenstaand meerjarenperspectief blijkt dat wij verwachten in alle jaren te blijven voldoen aan het uitgangspunt dat de beschikbare buffer (de weerstandscapaciteit) minimaal 1,4 maal de bekende risico's afdekken. In de jaren 2015-2017 bereiken wij mogelijk de streef ondergrens van 1,4. Dat betekent dat door nog niet voorziene aanspraken op de weerstandscapaciteit de buffer (tijdelijk) lager kan zijn dan de streefwaarde van 1,4. Indien de weerstandsratio tijdelijk onder 1,4 daalt is nog sprake van een 'voldoende' weerstandsvermogen, maar zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om weer boven de streefwaarde van 1,4 te komen.

In dit meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met kansen op versterking van de weerstandscapaciteit door bijvoorbeeld positieve resultaten op grondexploitaties, positieve jaarresultaten en vrijval uit bestemmingsreserves ten gunste van de algemene reserve. In de periode 2015-2018 verwachten wij voor € 2,7 miljoen aan positieve resultaten op grondexploitaties te realiseren. Uit het financieel perspectief in hoofdstuk 3 blijkt dat wij vooralsnog positieve resultaten verwachten. Deze resultaten moeten wij eerst daadwerkelijk realiseren voordat wij hiermee rekening houden voor de weerstandscapaciteit. In 2014 zullen wij de nota reserves en voorzieningen actualiseren. Bij deze actualisatie zullen wij kritisch beoordelen of de inzet van gevormde bestemmingsreserves noodzakelijk is of dat deze deels kunnen vrijvallen ter versterking van onze weerstandscapaciteit.

Schuldpositie

Normering op grond van normen afgeleid van Europese normen:

- *Debt ratio:* *kleiner dan 80%. Een debt ratio van 80% of hoger geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.*
- *Netto schuld / inkomsten:* *kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.*

Voor de schuldpositie hebben wij de verwachte meerjarig ontwikkeling nog niet in beeld. In de begroting 2015 zullen wij de meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie in beeld brengen.

5. Permanent innoveren en bezuinigen (ruimtescheppende maatregelen)

Bezuinigingen en ombuigingen klinken vaak negatief en kunnen weerstand en onrust oproepen bij burgers, raad, college en de organisatie. Zeker als bezuinigingen en ombuigingen ook tot gevolg hebben dat het kwaliteitsniveau wordt verlaagd, het voorzieningenniveau wordt aangetast en/of personele gevolgen heeft. In het verleden gerealiseerde bezuinigingen hebben er ook toe bijgedragen dat wij nu een solide en gezonde financiële positie hebben en wij op dit moment geen ingrijpende maatregelen hoeven te nemen. In die zin zijn bezuinigingen ook positief.

De wereld verandert steeds sneller. Stilstand is achteruitgang. Dit vraagt continue ontwikkeling van de organisatie en innovaties. In het najaar van 2013 hebben het MT en het college nagedacht over hoe “proces denken”, “innoveren” en “besparen” permanent onderdeel uit kunnen maken van de organisatieontwikkeling. Wij streven ernaar te voorkomen dat bezuinigingen en ombuigingen achteraf noodzakelijk worden, waardoor weerstand en onrust ontstaat en het realiseren hiervan met negatieve energie gerealiseerd moet worden. Doelstelling is om vanuit een solide financiële basis continu te werken aan innovaties en verbeteringen in plaats vanuit incidenten moeten bezuinigen.

De kern van onze aanpak is dat wij de passie en positieve energie van de organisatie aanspreken om continu te werken aan meer bereiken met minder middelen (het optimaal inzetten van onze beperkte middelen). Wij werken aan een cultuur waarin ruimte is voor medewerkers om voortdurend te streven naar het optimaal inzetten van talenten en ruimte te bieden voor het inbrengen van innovatieve ideeën.

Om te borgen dat de organisatie continu prikkels krijgt om na te denken over innovaties en processen en te werken aan verbeteringen volgen wij twee sporen:

- 1) Borging via de P&C cyclus;
- 2) Innovaties en verbeteringen als onderdeel van de organisatieontwikkeling.

Via het spoor van de P&C cyclus willen wij borgen dat bij ieder document in de P&C cyclus bezuinigingen en innovaties aandacht krijgen en dat wij de voortgang op ingezette initiatieven ook monitoren. De aanpak is op hoofdlijnen als volgt:

- **Perspectiefnota:** Door middel van verschillende benchmarks willen wij inzicht krijgen in onderwerpen waar wij qua kosten-, tarief- en/of kwaliteitsniveau afwijken van andere gemeenten of andere organisaties. De benchmarks zijn richtinggevend voor nadere analyse en onderzoek naar besparings- en verbetermogelijkheden.
- **Begroting:** Op grond van nadere analyse en onderzoek worden voorstellen voor innovaties, verbeteringen en/of bezuinigingen uitgewerkt en verwerkt in de begroting.
- **Burap's:** De voortgang van ingezette initiatieven wordt tussentijds via de burap's beoordeeld.
- **Jaarrekening:** In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van financiële effecten.

Via het spoor van de organisatieontwikkeling willen wij:

- een manier van werken stimuleren, waarin medewerkers niet uitgaan van een beschikbaar budget, maar altijd streven naar goedkopere uitvoering, waarbij hetzelfde of meer wordt bereikt;
- een cultuur realiseren waarin ruimte is om innovatieve ideeën in te brengen en uit te werken.

In de P&C cyclus 2015 starten wij met de implementatie van deze aanpak. In paragraaf 5.1. gaan wij in op de eerste uitkomsten van benchmarks waar wij over beschikken. In paragraaf 5.2. geven wij aan welke nadere analyses en onderzoeken wij de komende periode uitvoeren die mogelijk kunnen leiden tot besparingen en ruimte in de begroting 2015.

5.1. Benchmarks

Wij beschikken over een applicatie om voor de clusters die worden gehanteerd voor de verdeelsleutels in de algemene uitkering ons lastenniveau te vergelijken met andere gemeenten en/of gemeenteklassen. Wij hebben een eerste globale benchmark gegenereerd met deze tool op de begrotingcijfers 2013. Verder hebben wij de woonlasten voor Alblaserdam op grond van de COELO atlas van de lokale lasten 2014 vergeleken met het landelijk gemiddelde en de Drechtsteden gemeenten. In Drechtsteden verband nemen wij deel aan de vensters voor bedrijfsvoering. De definitieve resultaten van deze Vensters voor Bedrijfsvoering waren bij het opstellen van deze perspectiefnota nog niet beschikbaar.

Wij hebben nog geen uitgebreidere beoordeling kunnen uitvoeren van deze verschillende benchmark gegevens. De komende weken zullen wij de benchmark gegevens, die recent beschikbaar zijn gekomen, nog nader bestuderen om mogelijk opvallende afwijkingen te signaleren. Opvallende afwijkingen zullen wij in het begrotingsproces nog nader analyseren en onderzoeken. Mogelijk dat hieruit voor de begroting 2015 nog besparingsmogelijkheden volgen.

5.2. Onderwerpen voor nadere analyse en onderzoek

Uit het financieel perspectief (hoofdstuk 3 en 4) blijkt niet direct de noodzaak tot structurele bezuinigingen. In deze perspectiefnota zijn op grond van de benchmarks nog geen concrete voorstellen uitgewerkt voor bezuinigingen of besparingen (ruimtescheppende maatregelen). Mogelijk dat deze voorstellen nog wel worden gedaan in de begroting 2015 op grond van de in paragraaf 5.1. genoemde nadere analyses en onderzoeken.

Het college heeft ingestemd met het voorstel van het MT om in de zomermaanden wel een drietal gerichte nadere onderzoeken uit te voeren. Dit betreft de volgende onderzoeken:

- Instandhouding voorzieningenniveau;
- Methodiek van kostentoerekening;
- Herziening nota reserves en voorzieningen.

Instandhouding voorzieningenniveau

In de afgelopen collegeperiode zijn een aantal initiatieven genomen om te borgen dat het voorzieningenniveau in Alblasserdam in stand gehouden kan worden tegen een kostendekkend en/of een aanvaardbaar lastenniveau. Dit betreft bijvoorbeeld een nieuwe methodiek in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2009, afspraken over een tijdelijk hogere tariefstijging voor de begraafrechten en het Zero Based Budget (ZBB) traject van buitenruimte. Al deze initiatieven hebben als doel om het voorzieningenniveau in stand te houden tegen een aanvaardbaar lastenniveau en tarieven in de komende collegeperiode alleen indien noodzakelijk te laten stijgen. De rentelasten worden zo laag mogelijk gehouden door vooraf te sparen (in reserves of voorzieningen), waardoor de financiering zo laag mogelijk gehouden kan worden. Anderzijds is de vorming van een reserve benut om ruimte te scheppen in de begroting bij vervanging van voorzieningen waarvoor geen kapitaallasten meer in de begroting zijn opgenomen (bijvoorbeeld door dekking van investeringen in het verleden uit reserves). De vorming van een reserve nieuwbouw zwembad in de afgelopen jaren is hiervan een voorbeeld.

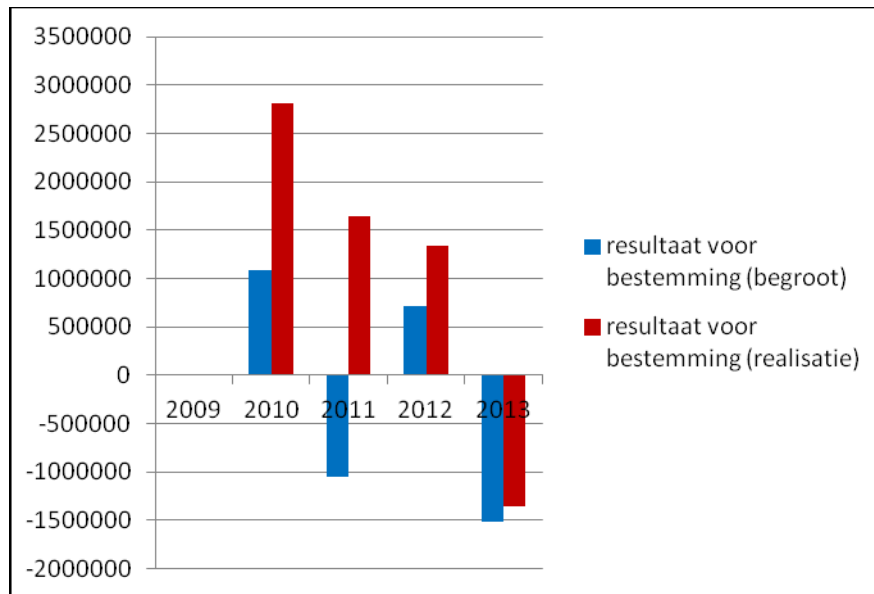
De vraag is of de technieken, die nu gehanteerd worden ook leiden tot een optimale inzet van middelen door de juiste mix van vooraf sparen, inzet van eigen middelen en extern noodzakelijke financiering. Te veel sparen vooraf is mogelijk door de invoering van schatkistbankieren niet optimaal omdat het spaarsaldo geen of nauwelijks rentebaten opleveren. Te veel extern financieren brengt juist het risico met zich dat de rentelasten van de financiering niet meer beheersbaar zijn. Naast de financiële techniek kan mogelijk ook de planning van vervangingen en uitvoering van groot onderhoud nog worden geoptimaliseerd.

In de komende maanden wordt het GRP geactualiseerd. In het ZBB traject is al informatie verzameld over de vervangingskosten van alle arealen van de openbare ruimte (wegen, groen, riolering etc.). Hierdoor is actuele informatie beschikbaar om een goede analyse uit te voeren op de toekomstige kosten van de instandhouding van het voorzieningenniveau. In deze analyse kan tevens worden beoordeeld op welke wijze de middelen optimaal worden ingezet zodat de financieringslasten zo laag mogelijk gehouden kunnen worden.

De uitkomsten van deze analyses zijn naar verwachting in september 2014 bekend zodat mogelijke besparingen en /of verbeteringen in de begroting 2015 verwerkt kunnen worden.

Methodiek kostentoerekening

Uit de analyses van afwijkingen tussen realisatie en begroting (na wijziging) in de afgelopen jaren blijkt dat het voorspellend vermogen van onze begroting op totaal niveau is toegenomen. De afwijking van het gerealiseerd resultaat voor bestemming wijkt steeds minder af van het begroot resultaat voor bestemming.

Op product niveau constateren wij echter nog wel grotere afwijkingen, die niet altijd even scherp zijn te verklaren. Oorzaak hiervan is dat niet altijd inzichtelijk is wat de oorzaken van de afwijkingen zijn. Onze huidige methodiek van kostentoerekening beoogt een gedetailleerde bepaling van onze kostprijzen van de produkten, maar kent ook een aantal nadelen. De methodiek is niet eenvoudig, onvoldoende transparant ten aanzien van de beïnvloedbaarheid van de kosten door de budgethouders en afwijkingen zijn soms moeizaam te verklaren. Afwijkingen van kosten op bepaalde budgetten kunnen zijn veroorzaakt door afwijkingen op andere budgetten met een andere budgethouder.

In de komende periode onderzoeken wij of een vereenvoudiging van de kostentoerekening in de begroting 2015 kan worden geïmplementeerd. De nieuwe methodiek dient wel te voldoen aan een aantal randvoorwaarden:

- Eenvoudig
- Transparant
- Helder wie verantwoordelijk is voor welk(e) budget(afwijkingen)
- Inzicht in onderscheid (niet) beïnvloedbare kosten

Met de vereenvoudiging van de methodiek willen wij het inzicht in budgetten voor budgethouders vergroten. Dit draagt bij aan en is ondersteunend aan de gewenste cultuur waarin medewerkers niet uitgaan van een beschikbaar budget, maar altijd streven naar goedkopere uitvoering, waarbij hetzelfde of meer wordt bereikt. Wij willen medewerkers stimuleren lef te tonen om budgetten onderbouwd vrij te geven, zodat wij onze beperkte middelen optimaal kunnen inzetten.

Herziening nota reserves en voorzieningen

Uit de jaarrekening 2013 blijkt dat het totaal van onze reservepositie per 31 december 2013 € 12,9 miljoen bedraagt. Hiervan is € 4,7 miljoen aangemerkt als weerstandsvermogen (algemene reserve en algemene reserve grondexploitatie). De overige reserves zijn bestemd voor bepaalde doeleinden. Uit een globale beoordeling van de reserves is niet voor iedere reserve de doelstelling en het nut en de noodzaak van het instellen van deze bestemmingsreserves helder.

In de komende periode zullen wij alle (bestemmings)reserves analyseren op nut en noodzaak. Wij zullen de werkelijk inzet van deze reserves in de afgelopen jaren ook betrekken in deze analyse. Wij verwachten in september 2014 een geactualiseerde nota reserves en voorzieningen aan de raad te kunnen aanbieden. Doelstelling is om te beoordelen welke middelen mogelijk beschikbaar zijn voor eenmalige versterking van het weerstandsvermogen en het optimaal inzetten van onze middelen.

In het voorstel van het college zal ook de innovatiereserve worden betrokken. Bij de Begroting 2011 is (binnen de algemene reserve) een innovatiereserve ingevoerd om projecten die op termijn winstgevend zijn voor te financieren, maar waar vooraf wel een investering benodigd is. Hiervoor zijn er bij de Begroting 2011 en bij de Perspectiefnota's 2012 t/m 2014 (aanvullende) spelregels afgesproken. Er zal een nieuwe integrale afweging plaatsvinden over de inzet van de middelen uit de innovatiereserve overblijven (stand 31/12/2014 na vaststelling van de jaarrekening 2014).

5.3. Lopende initiatieven

Beheerstichting Sport Alblasserdam (BSSA)

Na de personele overdracht per 1 januari jl. vindt medio september a.s. (gelijktijdig met de ingebruikname van het nieuwe zwembad) de materiële overdracht plaats inzake het beheer en de exploitatie van het sportcentrum Blokweer en het gymnastieklokaal aan de Weversstraat. Na laatstgenoemde overdracht draagt BSSA dan de volledige verantwoordelijkheid voor het beheer en de exploitatie van genoemde sportvoorzieningen. De gemeente blijft eigenaar van de gebouwen. De voorwaarden waarbinnen BSSA opereert worden vastgelegd in een subsidiebeschikking en een huurovereenkomst. De financiële effecten van de onderhavige transitie worden meegenomen in de begroting 2015. Kaderstellend hierbij is dat deze effecten passen binnen de financiële ruimte van het raadsbesluit van november 2011.

Reorganisatie Buitenruimte

In de geheime raadsinformatiebrief van 3 juni 2014 is de raad geïnformeerd over de het doel en definitieve besluit van het college over reorganisatie van de afdeling Buitenruimte. Ook is toen aangegeven dat de risico's van de geprognosticeerde frictiekosten in de perspectiefnota worden toegelicht.

Met de reorganisatie wordt de in de meerjarenbegroting opgenomen resterende besparing Buitenruimte nieuwe stijl van € 150.000 gerealiseerd. Het overige deel van de besparing is al gerealiseerd in de voorgaande jaren. Dit deel bedraagt € 100.000,-. Als gevolg van de reorganisatie wordt een extra besparing van € 61.000 gerealiseerd, die in de periode 2015-2018 nog zal worden ingezet ter dekking van frictiekosten. Op termijn (vanaf 2019) zal deze extra besparing van € 61.000 structureel worden gerealiseerd.

De boventalligheid en kosten van reorganiseren geeft in eerste instantie frictiekosten. Deze frictiekosten bestaan uit een groot deel salariskosten, kosten werk naar werk begeleiding, ontwikkelkosten en de niet gerealiseerde bezuiniging door de keuze het natuurlijk verloop binnen de buitendienst maatgevend te laten zijn. De frictiekosten zijn in het meerjarenperspectief 2015-2018 gedekt uit de algemene reserve. Hierbij is uitgegaan van het beste scenario.

Het risico bestaat dat de frictiekosten hoger uitvallen doordat:

- Het werk naar werk traject geeft niet voldoende doorstroming van de boventalligen waardoor de salariskosten langer doorlopen in onze begroting;
- Onvoldoende werk (klussen) voor de boventallige binnen de regionale samenwerking, waardoor tegen over de salariskosten te weinig opbrengst wordt gegenereerd;
- De kosten van scholing, training, begeleiding en het vastleggen van nieuwe “lean”e werkwijzen lopen op en overschrijden de geraamde kosten.

De dekking van de frictiekosten uit de algemene reserve en de ontwikkeling van het risicoprofiel voor de frictiekosten is in hoofdstuk 4 van deze perspectiefnota meegenomen in de meerjarige ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Ontwikkelprogramma Drechtsteden

In de 1^e Bestuursrapportage 2014 en deze Perspectiefnota 2015 zijn de financiële effecten van deelname aan de gemeenschappelijke promotie en acquisitie in de regio verwerkt. Andere ontwikkelingen uit het ontwikkelprogramma Drechtsteden, waarbij dat nog niet het geval is of waar nog besluitvorming over moet plaatsvinden, zijn:

Regionaal Projectmanagement

Per 1 mei 2014 zijn de krachten op het gebied van projectmanagement gebundeld binnen één organisatie, waarbij de gemeente Dordrecht als “host” optreedt. Bij de overgang van de Alblasserdamse formatie naar dit onderdeel is een afnamegarantie gedurende drie afgesproken. Voor het financieel nadelig effect heeft het college het MT een budgettair neutrale taakstelling opgelegd.

(Drechtstedelijk) Klantcontactcentrum

Burgers en bedrijven verwachten goede dienstverlening in Alblasserdam. Door de Drechtstedengemeenten wordt gewerkt aan een voorstel voor het inrichten van een Klant Contact Centrum. Er wordt een businesscase opgesteld in opdracht van de gemeentesecretarissen voor een verdergaande samenwerking op het gebied van dienstverlening, waarbij de gemeente Dordrecht de hostende gemeente is. De businesscase wordt opgesteld vanuit het zicht op de ontwikkelingen in dienstverlening in de komende vijf tot tien jaar. De digitale dienstverlening zal, mede vanuit doelstellingen van het Rijk, een grote vlucht (moeten) nemen waar onder meer de ICT op moet zijn toegerust. Door de digitalisering neemt het aantal klanten aan de lokale gemeentebalie naar verwachting af met dan 50%.

Tegelijkertijd zal moeten worden gezocht naar nieuwe vormen van dienstverlening die dichterbij de inwoners staan waar het gaat om de zogenaamde 'special care'. Het traject van de businesscase en, na positieve besluitvorming, de uitvoering ervan betekent tevens een bundeling van specialismen, vermindering van kwetsbaarheid en consolidatie van systemen. Bij de ontwikkeling en besluitvorming hierover werken wij vanuit de expliciete afweging tussen kwaliteit, efficiency, nabijheid en identiteit. Dienstverlening met lokale kennis en gericht op serviceverlening blijft het uitgangspunt.

Uniformering processen en systemen (UPS)

Binnen dit regionale project worden voorstellen ontwikkeld met betrekking tot het uniformeren van processen, systemen en werkwijzen die randvoorwaardelijk zijn voor de samenwerking en opbrengsten kunnen geven die met de ontwikkeling van het netwerk zijn beoogd. Momenteel wordt o.a. onderzocht of en op welke wijze het proces leerlingenvervoer en het subsidieproces geüniformeerd kunnen worden. Eind 2014 verwachten we inzichtelijk te hebben wat de mogelijke organisatorische en bestuurlijke consequenties zijn van het uniformeren van deze processen.

6. Van Perspectiefnota naar begroting

6.1. Proces

In vervolg op het uitnodigende coalitieakkoord wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van het collegeprogramma dat aan de gemeenteraad kan worden aangeboden voor de zomervakantie. Het open en uitnodigende karakter vanuit het coalitieakkoord wordt nadrukkelijk meegenomen in het collegeprogramma. Dat betekent dat vanaf het begin het programma niet voor vier jaar geheel wordt ingevuld.

Qua inhoud wordt in het collegeprogramma onderscheid gemaakt tussen onderwerpen waarover reeds bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden en de uitvoering aanstaande of al gaande is en onderwerpen waarop verdieping, visievorming of uitwerking nodig is voordat bestuurlijke besluitvorming door college en/of gemeenteraad kan plaatsvinden. Die verdieping vindt bij voorkeur plaats met betrokken of nog te betrekken partners, burgers en bedrijven. Hiervoor worden vanaf de start van het opstellen van het collegeprogramma gesprekken gevoerd tussen leden van het college en vertegenwoordigers uit de samenleving.

Het betrekken van maatschappelijke partners en de gemeenteraad is een belangrijk uitgangspunt voor het college bij de totstandkoming van beleid. Het college bepaalt per thema / dossier wel de uitgangspunten of geeft een omschrijving van het gewenste resultaat in het collegeprogramma.

Daarnaast wordt in het collegeprogramma gewerkt met jaarschijven waardoor verschil ontstaat in de gedetailleerdheid in het collegeprogramma voor het jaar 2015/2016 en de daarop volgende jaren. In 2016 vindt een tussenevaluatie van het collegeprogramma plaats.

In het collegeprogramma worden de belangrijke thema's en bijbehorende kaders en uitgangspunten opgenomen. Voor het jaar 2015 en 2016 wordt de uitvoering zo scherp mogelijk neergelegd op basis van de reeds gevoerde gesprekken met partners en gemeenteraad. Meting van de omschreven doelstellingen vindt plaats via indicatoren per thema. Er worden effecten benoemd die in 2018 maatschappelijk meetbaar moeten zijn en waar via een (nog uit te werken) uitvoeringsagenda c.q. planning naartoe wordt gewerkt.

Perspectiefnota 2015 en collegeprogramma komen samen in begroting 2015

In de Perspectiefnota wordt ruimte gecreëerd voor de invulling van het collegeprogramma. De grote vraagstukken die reeds in de formatieperiode zijn benoemd, worden hierin grofweg financieel vertaald. Wanneer de uitwerking van het collegeprogramma vordert, kunnen de financiële consequenties hiervan worden meegenomen bij de begroting 2015 die in november door de gemeenteraad zal worden behandeld.

6.2. Programma's

In het collegeprogramma 2014 – 2018 wordt voorgesteld om met vijf programma's te werken:

- programma 1: Samenleven in Alblasserdam
- programma 2: Actief in Alblasserdam
- programma 3: Alblasserdam op straat
- programma 4: Besturen in Alblasserdam
- programma 5: Algemene dekkingsmiddelen

Het geheel van deze programma's is de samenlevingsagenda van Alblasserdam. De gemeente heeft een aandeel in deze samenlevingsagenda, maar is op vele terreinen niet degene die de agenda voor 100% bepaalt. Dit zal per thema of onderwerp verschillend zijn. Het gaat om coproductie en samenwerking met partners, bewoners en bedrijfsleven om gezamenlijk resultaten te behalen die bijdrage aan de gemeenschap van Alblasserdam als geheel.

6.3. Planning

Voor de zomervakantie wordt het collegeprogramma aangeboden aan de gemeenteraad. Inmiddels is afgesproken dat de gemeenteraad de Perspectiefnota 2015 en het collegeprogramma agendeert op dinsdag 8 juli 2014.